అంతరంగంతో తరంగాలు

అతనెంతో అంత ఉత్సాహంతో వస్తున్నాడింటికి. అతనెప్పుడూ అంతే. అతి తేలిగ్గా సంతృప్తిపడతాడు. ఆవేళ యెంతోమందిని కలుసుకున్నాడు. ఎంతోమంది అతనితో పరిచయానికి ఆత్రుత చూపించేరు. తనలోని ప్రత్యేకతను ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తించేరు. తన మంచిని యెంచిన మనిషితో మాట్లాడుతూ కాలం గడపటం అతనికెంతో అంత యిష్టం. పరుల కుపకరించగలుగుతున్నానన్న సంతోషం అతన్ని ఆవరిస్తుంది. అలాగని ఆడంబరం లేదు. నిజానికతను భయపడతాడు కూడా; యెక్కడైనా మాటల మధ్యలో అహంభావం పొడగడుతుందేమోనని. అసలు తనలో చిక్కే అది. ఎవరైనా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారేమో అని అనుమానంతో చూస్తాడు. ఆ సూచన యేపాటి కనిపించినా చిక్క మొహం వేస్తాడు. సమర్థత, సార్థక్యం అన్నవాటి గుర్తింపుమీద ఉంటుందని యెందుకు అనుకుంటాడో తెలీదు. శక్తియుక్తులు స్వకీయ సంపదలైనప్పుడు అవి యితరుల ప్రమాణంతో కొలవడంలో సంతృప్తి లోపించవచ్చు ఇందుకు తానెందుకు చింతించాలో తెలీకుండానే ఆరాటపడతాడు. ఎంత సులువుగా నిరాశపడతాడో అంత సులువుగా సంతృప్తి చెందుతాడు.

ఆవేళ అలాగే అయింది. ఆ రోజు అతను అతి ఉత్సాహంగా గడిపేడు. అంతమంది దృష్టి నాకర్షించడంకన్నా అతనెప్పుడూ హెచ్చు ఆశించలేదు. గతించిన రోజులు నిండు నిరాశతో గడిపేడో, మరిచిపోయాడు. బహుశా యిది మానవస్వభావమేమో! కాలం ఎదురు తిరుగకుందనే భావం కాలక్రమేణా రద్దవుతుంది కాబోలు. వెలుగులు విరజిమ్మ భావికాలపు భవ్యజ్యోతిని జీవిత ప్రాంగణంలో సుస్థిరంగా ప్రతిష్ఠించుకుంటుంది ఆశ. ఆశకు అతీతమైన జీవితం కల. అలాంటి కలలు కంటూనే యింటిముఖం పట్టేడు రామం. యెంతో తేలిగ్గా గాలిని దూసుకుంటూ శరవేగంతో గడపలో కాలు మోపాలని కోరుకున్నాడు.

ఇంటిలో యిల్లాలిని అమందానందంతో ·కరించేడు. యిల్లంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. యిల్లాలి ముఖకవళికల్లో నిగూఢమైన భావాలు గాఢంగా అల్లుకున్నాయి. ఆమె ముఖం ఒక మాదిరిగా దీనంగా ఉంది; యింకోవిధంగా గంభీరముద్ర ధరించింది. యేమైనా ఆమెమాత్రం మితభాషి అయింది. అవసరాలను అనవసరంగా సంభాషణలో పొడిగించడం జరుగుతుం దప్పుడప్పుడు. ఆరోజు ఆమె అలా మాట్లాడలేదు. ఇది రామానికి అట్టే రుచించలేదు. అసలు కంగారుపడ్డాడు మొదట్లో. కొత్తజాగాలో కాలు పెట్టినట్లయింది. అధికారి ముందు మంచికోసం యెంచి పదాలు వాడుతున్నట్టనిపించింది. ఆ వాతావరణంలో యిమిడి ఉన్న యే అజ్ఞాతశక్తో స్వతంత్ర వాయువుల్ని ఉపసంహరించినట్లయింది.

అసలు ఆ రాత్రి సమయంలో అంత ముభావంగా ఉండటం నాగరికతేమో అనుకున్నాడు కూడా. నెమ్మదిగా తన భోజనం పూర్తిచేసేడు. పొదుపుగా మాట్లాడేడు.

పడకగదిలో ప్రవేశించేసరికి మరింత నిశ్శబ్దం ఆవరించినట్టయింది. పిల్ల చక్కగా చిక్కని నిద్రలోనే చిన్ననవ్వు వొదిలింది. యెందుకో ఆవేళ అతను ఆ నవ్వును ఆప్యాయంగా చూడలేకపోయేడు. తన దృష్టి మాత్రం పిల్లమీదకు పోయింది. అనుకోకుండా హఠాత్తుగా నిశ్శబ్దాన్ని చీల్చేడు. "మాను సతీ! పిల్ల బాగా ఆడుకుంటా."

ఆమెమాత్రం పెద్ద ప్రయత్నంతో జవాబిచ్చింది. పిల్ల ఆడుకోక యేంచేస్తుంది? యెప్పోచ్చి యింట్లో ఉన్నవాళ్ళకే యేమైనా; యిరుగా, పొరుగా? ఉన్నా, అంత కలుపుగోలుతనంగా ఉండరు.

అసలు ఆమెకు తెలీదు, అంతకు మించి యెలా చనువుతీసుకోవాలో. తన జీవితం అనే బాటలో కర్తవ్య నిర్వహణకు అవసరమయే మేరకు ముక్తసరిగా పరులతో ప్రసంగించడం అలవాటైంది ఆమెకు.

ఆవేళ ఆమె ముఖంమాత్రం విచారానికి, నిద్రకు మధ్య యేదో భావాన్ని చూపిస్తోంది. తేలిగ్గా నిద్రపట్టటందుకు వేరొక మానసికావస్థ అవసరం అనుకున్నాడు రామం. ఆ ప్రవాక్యాలతో ముగించి నిద్రపోవాలనుకున్నాడు. "పిల్ల ఆడుకుంది. సరే; యీవేళ యేమైందో తెలుసా! సతీ! అసలు వాళ్ళంతా చాల మంచివాళ్ళు లే. నన్ను కదల్నిచ్చేరు కాదు. ప్రతి మనిషీ స్తోత్రాలు ప్రారంభించేరు..."

"ఓహో అంతటితో అన్నీ మరిచిపోయి అర్థరాత్రి దయచేసేరు కాబోలు!"

ఆమె నసలు బాధించిన విషయం వేరు. అయినా భర్త పదిమందిలో మంచి అనిపించుకున్నాడంటే కొంత సంతృప్తి కలిగిందామెకు.

"అహా...అలా కాదు. అంతమంది వెంటాడుతూంటే యెలా చెప్పు... మోటుగా వదిలించుకురావడం...... అక్కడికీ యెప్పుడొస్తానా అని జాబోసుకుంటూనే వచ్చేను."

ఆ మాటల్లో యేమాటున యే భావం ఉందో, ఆమె ముఖం కొస్త వికసించింది. తనకోసం భర్త ఆత్రుత చూపించేరు!

అసలామెలో యీమధ్య చిన్న అనుమానం ప్రవేశించింది తనమీద భర్తకు శ్రద్ధ తగ్గిందా, అని పరీక్ష చేయాలంటే ఆమె సబబు కనిపెట్టింది. అలాగని ఆమె యెన్నడూ భర్తను అనుమానంతో చూడాలని అనుకోలేదు. అసలు అలాటి అనుమానానికి తావేలేదు. రామం మనసు ఆమెకు కరతలామలకం. మనసులు మాట్లాడుకుంటూంటే తర్జుమా లెందుకు? అనవసరం. కాని అనవసరమైనవికూడా అవసరమవుతాయి అప్పుడప్పుడు. కాని ఈ అవసరాలనేవి చర్చకు చిక్కని మానసిక దశాంశాలు.

ఒకరోజు ఆమె అనుకుంది, పిల్లను చూసేందుకు మనిషకావాలని. యీ సూచన ఆదిలో చేసింది తనభర్తే. కాని తానే వద్దంది అప్పుడు. అలా అన్నపుడు సంసారాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకు చెప్పింది. బాధ్యత గ్రహించి చెప్పింది. భర్తకు అదనపు ఖర్చులు లేకుండా చేయాలనుకుంది. ఆనాడు భర్త తెచ్చిన ప్రతి పైసా తన ప్రేమకు పారితోషికంగా భావించేది. సద్వినియోగంలోనే దాని సార్థక్యం ఉంటుందని నమ్మింది.

అసలు ఆమెకు దుర్వినియోగం చేయటం

తెలీదు. జీవితంలో అవసరమైనవన్నీ తెలిసినవే అయితే అవి స్థిరసముదాయాలు కావు అవి మారకతప్పదు. 'అవసరానికి' 'కోర్కెకు' సంబంధం ఉన్నా, మార్పుకు మాత్రం వీటిలో వేటికీ సంబంధం లేదు. కేవలం మార్పుకోసం కోర్కెల్ని పెంచుకొని అవసరాన్ని సృష్టించుకోవడం కృత్రిమం అవుతుంది. కృత్రిమంగా జీవించడానికి మనసారా ప్రేమించడానికి సంబంధం లేదు. ఈ రెండూ విరుద్ధసాంప్రదాయాలు. ఆమె జీవితానికి ప్రేమ ప్రాతిపదిక. ఇదే జీవితానుబంధంగా చేసుకుంది. నిండు హృదయంతో గాఢాభిమానంతో సంసార నౌకను ప్రేమ తరంగాలమీద నడిపించింది; నడుపుతోంది. అనుమానం, ద్వేషం ఎంత గుమారం లేపినా వారి జీవిత కాసారంలో కల్లోలం రాదు. అసలు వాటి ప్రమేయం లేని, ప్రవేశార్హత లేని ప్రాంతంలోనే జీవయాత్ర గడపాలని వారు ఆశించేరు. అసలు వారి వివాహంలో కూడా యే [illegible] కనపడదు. యథేచ్ఛగా జరిగింది. నిష్కల్మష హృదయాలతో సన్నిహితులయ్యేరు. ఒకరి సాన్నిధ్యంలో వేరొకరు సంపూర్ణ జీవితం గడపగలమని భావించేరు. రెండు హృదయాలు ఒకేమారు పలికేయి; ఒకేపలుకు పలికేయి. వాటిలో శ్రుతి ఉంది; మేళవింపు ఉంది; మేలుకలయిక ఉంది. అది ఉభయులకూ అవగాహన అయింది. అంతరంగం పలికింది. అనునయం పదిలింది. సంసారంలో దిగేరు. మూడేళ్లు దాటేయి. నాటి కలలు సఫలం కావాలి? అవుతాయా? జాగ్రత్త పడుతున్నారు. కాలంతోపాటు అనుమానం తలెత్తింది. ఎవరి ఆహ్వానాన్ని అందుకోకుండానే అనుమానం ప్రవేశించింది.

ఆ మర్నాడు రామం యింటికొచ్చేసరికి రాత్రి 9 గం|| అవుతుంది. మొహం వాడి ఉంది. తల చెరిగింది. మాట నీరసంగా ఉంది. కోటు తీసి గోడకు తగిలిస్తే చొక్కా చెక్కా తడిసిఉంది. నిస్సత్తువగా మంచంమీద మేను వాల్చేడు. పిల్లమాత్రం పక్కన పడుకొన్నివుంది భార్య చూస్తూ ఊరుకుంది; తానూ ఊరుకున్నాడు. భోజనానికి రమ్మనిపిలిచింది. రామం జవాబీయలేదు. మళ్ళీ పిలిచింది. అతను లేచికూచున్నాడు; కాని కదల్లేదు. ఆమె [illegible] చూస్తూ ఊరుకుంది. నెమ్మదిగా లేచి కాళ్లు కడుక్కున్నాడు. రోజూలా కూర లేవిటని అడగలేదు. ఆ విషయం ఆమె గుర్తించింది. ఆమె మౌనాన్ని అతను గమనించేడు. తన భోజనం తన కేలా ఉన్నా భార్యకు మాత్రం తృప్తికలిగించలేదు. అసంతృప్తి అనుమానంకన్నా, అనురాగాన్నే, హెచ్చుసూచిస్తుంది. భర్తభోజనం ఆమెకు తృప్తికలిగించాలని కోరుకుంది. కాని ఆశాభంగం కలిగింది; మనసు చివుక్కుమంది. అందుకు తనే కారణం అనుకోలేకపోయింది. అసలామెకు అనుమానం కలిగింది కూడా. తన వంట యెంతో బాగుంటుంది. కనీసం అలా అంటూ ఉండేవాడు భర్త. ఈ వేళ కూర సయించలేదో, తన్ను సహించలేదో తెలుసుకోవలసి ఉంది. యేమైనా తానుమాత్రం మాట్లాడలేదు.

భోజనం చేసినా రామం అక్కడనుండి లేవలేదు. ఆమెకూడా అలాగే ఊరుకుంది. కొంతసేపలా చూస్తూనించుంది. ఆమె లెమ్మందాం అనుకుంటూండే, అతనే లేచేడు. తన మాటలేకుండానే తన పని అతను చేసుకోగలడు. ఈ భావం ఆమెకు స్ఫురించింది. ఆమె చిన్నబోయింది; అంతకన్నా బాధకలిగింది. ఇదివరలో అతనికి మామూలుగా అన్ని పనులూ ఆమే చెప్పేది. స్నానం చెయ్యమన్న లగాయితూ, ఆఫీసు టైముకి బట్టలువేయడం వున్నంతవరకూ తన మీద భర్త అంత ఆధారపడుతూన్నందుకు సంతోషం కలిగేది. భర్త కుపచారం అవకాశం హెచ్చుగా ఉన్నదని ఆ దించేది. కాని యీమధ్య కొంతకాలవ విసుగుపుడుతోంది. ఇంత బద్ధకమా పించింది. దేనికైనా చురుకుదనం ఉండ చురుకుదనం లేకపోతే సంసారం జి డుతూ ఉంటుంది. దరిద్రంకూడాను. భ పరికిలించేది. ఆ వేళమాత్రం అతని పని అ చేసుకుంటూండే యిహా తన అవస లేకుండా చేసుకుంటున్నాడేమో పించిందామెకి. లేకపోతే యింత స్యంగా రావడమేమిటి? ఆ సేమనా ఆయన ఆలోచించలేదు. ఈ వ అసలు తన ఊసు బొత్తిగా తలపెట్టలే ఇంటికొచ్చేకైనా తన పనంతా అలా చేసుకుపోతున్నారు; నన్ను ముట్టు కన్నట్టు. అసలు యింత అలస్య గొందుకు రావాలి?

రామాని కన్నీ తెలుసు. అతను పోతే ఆమె బతకటం కష్టం. ఆమె ఎ సార్లు చెప్పింది. చెప్పకపోయినా అ స్వయంగా తెలుసు. అసలు అతనూ అ

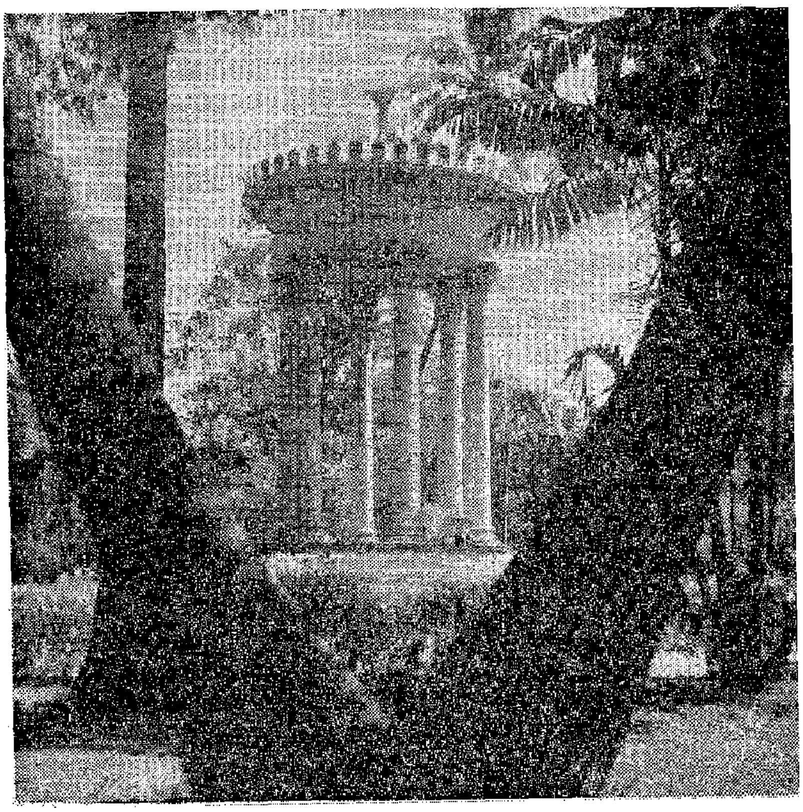

విక్టర్ బ్యాండ్ మందిరం

—నాళం కామేశ్వరరావు, రాజమండ్రి.

అంతరంగంలో తరంగాలు

చేసేవాడు. ఎంతైనా ఇల్లుదాటి వెళ్ళడం కష్టం; వెళ్ళినా మళ్ళీ యెప్పుడెప్పుడా అని నిమిషాలమీద యింటిమొహం పట్టేవాడు. ఇప్పుడో! భార్య సంగతే ఆలోచించడు.

రామం యెందుకిలా చేస్తున్నాడో ఆమెకి తెలీదు. ఏమైనా అన్నిటికీ అనుమానం మూలం. అది యెంతైనా చేస్తుంది. అనుమానం పెంచుకోకూడదనుకుంది ఆమె. దేనికైనా ఓపికపట్టాలి. శాంతం ఉండాలి. మనశ్శాంతి పోగొట్టుకోకూడదు. అలాగే అన్ని విషయాలూ కనిపెట్టాలి. పూర్తిగా నిజం తెలిసేక ఒక్కమారు అన్నీ అడగొచ్చు.

అసలు యింతకీ ఆమె యింటిదగ్గఱ ఒంటరిగా ఉండలేకపోలేదు. అధైర్యం ఎరగదామె. అధైర్యం అంటే చేతకాని తనమని భావించేది, ఇంతకీ తనబిడ్డవుంది. తనను తన బిడ్డ నుండి వేరుచెయ్యడానికి యెవరివశం? పాలు తాగి పాపాయి ఉయ్యాలలో ఊసులాడుతూంటే వెయ్యిమందితో యిల్లు కలకలాడుతున్నట్టుంటుంది. పాలబుగ్గల పాపాయి చల్లని వెన్నెల్లా నవ్వు లొలికిస్తూంటే చూసి ఆనందించడానికి అదృష్టం కావాలి. ఆ ప్రత్యేకత తనకుందని అతిశయం కూడా కలిగింది. తన పిల్లా, తన యిల్లే తన సర్వం అనుకుంది. భర్త యెలా ఉన్నా, తన విధి మాత్రం తాను నిర్వర్తించాలి.

* * *

మర్నాడు మామూలుగా భర్త 9 గం॥కైనా రాలేదు. ఆమె చిరాకుపడింది. చింతపడింది. వంచించబడినట్లు వెలితిపడింది. ఆరోజు 9 గం॥కు వచ్చినందుకే పెద్దసంజాయిషీ చెప్పేరు; ఊరంతా విరగబడి ఆ పేరన్న మనిషి, యివేళకూడా అలాగే చేసేరు. రోజూ యిదొక అలవాటైంది. అతని చేష్టలమాట దేవుడెరుగు; ఆమె కాసుక్కూచోవలసివస్తోంది.

రాత్రయితే పిల్ల పీక్కుతింటుంది. నిద్ర ఉండదు. రాత్రికి రాత్రీ అంతే, పగలుకు పగలూ అంతే. ఇలా అయితే యెలా భరించడం? అసలు తానెందుకు బ్రతుకుతున్నట్టో అర్థంకావడం లేదు. ఎవరికోసం జీవిస్తున్నట్టో తెలీలేదు. అసలు యివి తెలుసుకోవలసిన విషయాలు కావేమో కూడా! తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నకొద్దీ అయోమయం ఎక్కువై సందేహాలు, ప్రశ్నలు కొన్ని పుట్టుకొస్తాయి. వాటికసలు వుత్పత్తిస్థానం జీవితం. ఇది ఒక పెద్ద అగాధం. ఇందులోంచి యెన్ని ప్రశ్నలు పుట్టినా సమాధానం సొంతం లభించదు. అథవా లభించినా, అది విషాదాంతంగానే ఉండవచ్చు. జీవితమే సమస్య అయితే? అసలు జీవితాన్ని ఉపసంహరించుకొనే శక్తి యెవరికీ లేదు. కొందరు జీవితంలో వెనక్కి చూడరు. మరికొందరు ముందుకు చూడరు. యింకోరకం తరగతి యెటూ చూడలేరు. వారికి చూపుతో నిమిత్తం ఉండదు. పాపం! యిలా ఉంది ఆమె అవస్థ.

ఆమె కన్న కలలన్నీ తన కంటిముందే కల్లలయితే, తన పిల్లమాత్రం తన ప్రేమకు శిక్షా అన్నట్టు, కంటిముందు తన జీవితాన్ని మరింత దుఃఖభూయిష్ఠం చేస్తూ నవ్వుతుంది. బిడ్డ కెవ్వుమంటే ఆమెగుండె నీరౌతుంది. పిల్ల ఖక్కుని నవ్వితే మాత్రం తన హృదయం ముకుళించుకొనే ఉంటుంది. ఇది కర్మ కాక యేమనాలి? ఏ కర్మ అయినా ఒకటీ నిజం. ప్రాణధారి ప్రతి ఒక్కరికీ జీవితంలో ఒక లక్ష్యం ఉంటుంది. అది సాధించాలి. అందులోనే జీవితమాధుర్యం; సాఫల్యం. లక్ష్యాన్ని తెలుసుకోలేక చాలమంది సతమతమవుతారు. క్రిందుమీదు లవుతారు. నీడకు వాడిచూస్తే పోయేప్రాణంలో కదులాడుతున్నట్టే ఉంటుంది. సత్యాన్ని అవలోకించలేక, ఉనికిని సమర్థించుకోలేక, ప్రకృతిసందేశాన్ని పాలించలేక కృంగిపోతే, ఆ దోషం ఆవేశంలో యెవరిమీదో వేస్తే యేంలాభం? తన భర్త నిజంగా ధన్యుడు. ఇవేవీ పట్టించుకోడు. యేదో తన కనుకూలంగా గడుపుకుపోతాడు. అసలు తన సౌకర్యం మాసుకోవాలంటే యితరుల సౌఖ్యంగురించి ఆలోచించకూడదు. తెలివితక్కువగా తన సౌఖ్యాన్ని త్యాగం చెయ్యాలనే ఉబలాటం పనికిరాదు. తన త్యాగంలో యితరులసుఖం యిమిడి ఉంటుందనుకోవడం భ్రమ.

తన భర్త జీవితం ప్రశ్నపత్రంగా భావించి, ఆయనప్రవర్తన జవాబుపత్రంగా మార్చి మార్కులు వేయడం భార్యపని అవుతుందా? తన విధి తాను నెరవేర్చటంలోనే ఒరుల అవిధేయత బయటపడుతుంది. భర్త రాగానే అనురాగంతో సకల పరిచర్యలు యథారీతిని చెయ్యడం తన విధిగా భావించింది. సరిగ్గా ఇలా భావించే సమయంలోనే బిడ్డ చిన్న తుమ్ము తుమ్మింది. "సత్యం" అనుకొంది. అయినా తుమ్ము అపశకునం అంటారు. యెలా? ఆ! తన పిల్లవల్ల తనకు అపశకునం యేం ఉంటుంది కనుక? తన పిల్ల 'సత్యం' అని చెప్తోంది. అంతే. అదే నిజం. మాపిల్లే సాక్షి. "ఉత్తమసాధ్వినని నేననిపించుకోవాలి." ఆమె నిర్ణయం. అచంచలమైంది.

* * *

రాత్రి పదైంది. అప్పటికే యెంతో ఆలస్యమయింది. యేం చెయ్యడం? ఎంత అనుకున్నా తప్పలేదు. అసలే తన భార్య దుఃఖపడుతోంది. రామం ఎంతో విచారిస్తున్నాడు. ఆమె కెన్నడూ అలవాటు లేదు. తాను దగ్గర లేకపోతే ప్రపంచానికే దూరమవుతున్నట్టు అనుకుంటుంది భార్య. అతనికి ఆ విషయం బాగా తెలుసు. యెంత ప్రయత్నించినా పని తెమల్దు. పదుగురుతో పనా! యెవరినీ నొప్పించకూడదు. శాంతంగా అన్నీ ఒప్పించుకు రావాలి! యెలా సాధ్యమవుతుంది? అసలు నలుగురినీ తృప్తిపరచాలంటే ప్రపంచంలో యెవరికీ సాధ్యంకాదు. అందరికోసం ఆలోచించేవాడు యెవరికోసం పని చేయలేడు. ఒకప్రక్కనుండి తన విధి నిర్వర్తిస్తున్నానని అనిపించినా, యెక్కడో యేదో పొరపాటు జరిగిందని తనకు తెలీకపోలేదు. అప్పుడప్పుడు యేదో వెలితిగా ఉన్నట్టనిపిస్తుంది. తనకు సన్నిహితము, సర్వస్వమూ అయిన యేదో వస్తువును తాను తిరిగి కనిపెట్టవలసి ఉంది. అది లీలగా అనిపించేది. అది జీవితానికి అవతలగట్టున ఉన్న బాదరాయణ సంబంధమేమో!

అస లెప్పుడూ లేదింతలా. అనుకోకుండా యెంతో ఆలస్యం చేసేడు రామం. పాపం భార్య యెంత బాధపడుతుందో! ఆమె విచారించడంకన్న ఆ విచారం తనపై ప్రసరించడం అనేది తానూహించుకోలేక పోతున్నాడు. యెవరికైనా విచారం

నపుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు 48ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ 10/-లు. వి. పి. రూ 1-4-0
కావలసినవారు రు. 1/4 ముందుగా పంపేది.
డా॥ రత్నం సన్సు మెడికల్ హాల్, మలకపేటబిల్డింగ్స్, హైద్రాబాదు-దక్కన్

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటీ చికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం. జి వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్డు) "భాస్కరాశ్రమము" గోపాలపురం. (తూర్పుగోదావరి)

సహజం. యెందుకైనా వస్తుంది. కాని అది తనకు సంబంధించినంతవరకూ సహజము, సమంజసమున్నూ; యితరులకు సంబంధించినంతవరకూ అది చిరాకుగానో కోపంగానో, ప్రకటితం అవుతుంది. దాని వల్ల జాలికన్నా కోపం హెచ్చు కలుగుతుంది. కాని రామం తన అర్ధాంగిని కోపగించడానికి యిచ్చగించడు. అది యెన్నడూ అనుభవించలేని దుర్దశ. అతనికోసం తన సర్వస్వం అర్పిస్తున్న అర్ధాంగి పై కళ్ళెఱ్ఱజేయడం మూర్ఖత్వం, నిజమే. అయితే యెలా ఆమెను సముదాయించడం.? తాను ఆలస్యంగా యింటికివస్తే ఆమె దుఃఖపడుతోంది. సంజాయిషీ యేమని యిచ్చుకోవాలి? సంజాయిషీ సమర్థన కుపకరిస్తుంది కాని గ్రీవెన్సు తొలగిస్తుందా? దానికి ఒకటే అర్థం ఉంది. నేను చేసిందే సరియైనది; నువ్వు అపార్థం చేసుకున్నావు; యిది నిరర్థకం; నువ్వు నీ అభిప్రాయం సీదాగా మార్చుకోవాలి. కాని తానలా చెప్పలేడు. ఆమెది సున్నితమైన మనస్సు. మోటుగా మాటాడితే ఆమె హృదయం కంపించిపోతుంది. మాట్లాడ్డం కాదు ముఖ్యం. ఆ భావాలు అలా ధ్వనిస్తే చాలు. ఆమె వణకిపోతుంది. ఇది తాను చేయలేని పని. ఇప్పటికే ఆమె యెంతో యాతనపడుతోంది. లోలోపల యెంతో కృంగిపోతోంది. తన హృదయాన్ని గాయపరచడం కూడదు. పాపం! యెవరికైనా యెంతో కష్టం అనిపిస్తుంది. రోజల్లా పిల్లతో కాలం గడపాలి. వేరొక రెవరున్నారని? జీవితం దుర్భరం అవుతుంది. తను డ్యూటీ పేరుతో బయటకొస్తున్నాడు. పదిమందినీ కలుస్తున్నాడు. తన పనిలోనే ఆనందం పొందుతున్నాడు. భార్యో! పంజరంలోని చిలుక. గడప దాటదు. భర్తమాట జవదాటదు. తన పలుకు ప్రాణం కాపాడుతూ కూచుంటుంది. ఇదంతా ఎవరి కోసం? ఆమె కోసమేనా? ఆమె అంత స్వార్థపరురాలు కాదు. తనకోసం తనజీవితం వెచ్చించడంకన్నా జీవితానికి విడాకులియ్యడం ధర్మమని ఆమె ఉద్దేశం. ఆమె యే పని చేసినా, చేయ తలపెట్టినా భర్తను తలచుకుంటుంది. భర్తకు ప్రీతి కలిగే పనులే చేయాలనుకుంటుంది. అయితే రామం యేం చేస్తున్నాడు? యాంత్రికంగా జీవితం గడుపుతున్నాడు. భర్త చేస్తున్నదీ, చూస్తున్నదీ తన కవసరంలేదు. తన అవసరమల్లా అనుభవించడం, ఆస్వాదించడం. పాపం ఆమె యెంతో కష్టపడుతోంది. కనీసం పనిమనిషినైనా పెట్టలేదు. ఎంత పని చేసేడు!

ఇదివరలో పెడదామంటే ఆమే వద్దంది. తీరా యిప్పుడు ప్రయత్నంచేస్తే ఎక్కడా మనిషి దొరకడాయె. తానిచ్చేది తక్కువ. ఎక్కువకాలం పనిమనిషి తన గడపలో కాలం గడపాలి. ఎవరు వస్తారు? తన అవస్థకు యేమనుకోవాలో తెలీదు. హుషారుగా ఉన్నప్పుడు ప్రపంచం అంతా ఆకలికున్న మనిషిలా కనపడతాడు. కాని నికి తన భార్యనే తనకు తెలీదు. అన్నిటనే మూలం అనుకుంటాడు. కాని

ప్రపంచమంతటా సౌందర్యవతులు అనుసరించిన
ఈ పద్ధతిని నేడే అనుసరించి

మీ సౌందర్యమును రక్షించుకొనుడు

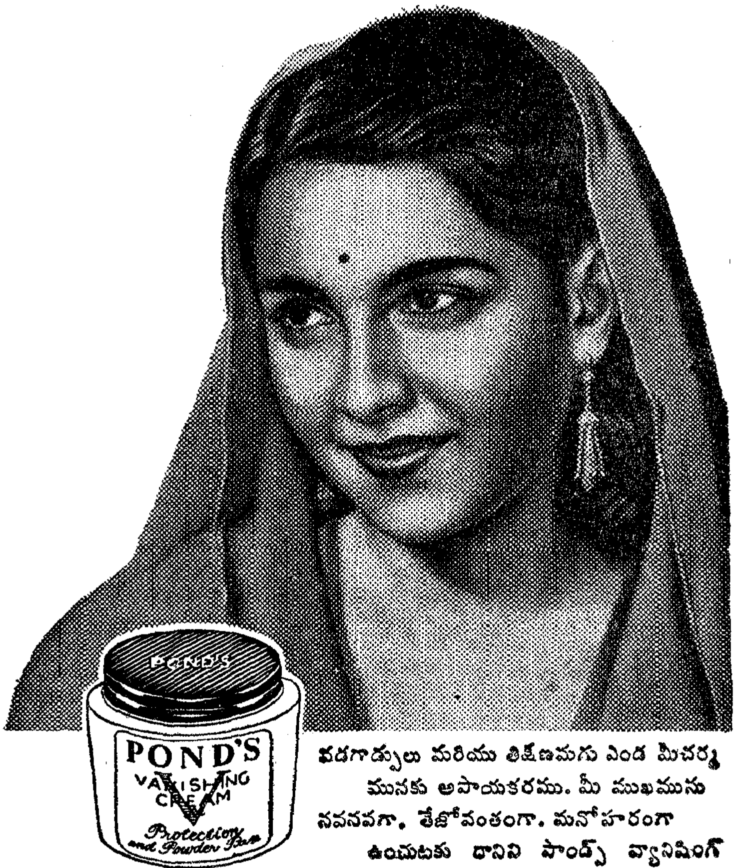

వడగాడ్పులు మరియు తీక్షణమగు ఎండ మీచర్మమునకు అపాయకరము. మీ ముఖమును నవనవగా, తేజోవంతంగా, మనోహరంగా ఉంచుటకు దానిని పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీముతో రక్షించండి.

తేలికగా మంచువలెనుండు యీ క్రీమును చర్మముపై రాయగానే అది అదృశ్యమైపోతుంది ... కాని రోజంతయు మీ సౌందర్యమును రక్షించుతునే యుంటుంది. దీనిని రాసినతరువాత పౌడరును రాస్తే అది చక్కగా అంటియుంటుంది కూడా!

పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమును నేడే వాడుడు ... మరియు ప్రతిరోజూ

పాండ్స్

వ్యానిషింగ్ క్రీమ్

ప్రతి రాత్రి పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్‌తో మీ చర్మమును శుభ్రపరచి పోషించుడు ... మీ ముఖము మృదువుగా, నున్నగా, రమ్యంగా ఉంటుంది. అసలు పాండ్స్ క్రీమ్‌లనే గమనించి కొనుడు.

P. 8746

★ అంతరంగంలో తరంగాలు ★

సంసారానికి తన ప్రయోజనం శూన్యం. అక్కర్లేని వాళ్ళవసరాలకి మాత్రం తగుదునమ్మా అని బయలుదేరడం, తనవాళ్లకి తాను కాకపోవడం! యేమిటిది? త్యాగం చేస్తున్నాడా? లేదు. త్యాగానికి తాను ఒప్పుకోడు. తన భార్యాబిడ్డల సౌఖ్యాన్ని త్యాగంచెయ్యటానికి తనకేం హక్కుందనీ?

చక్కా వీధిలోనుంచొచ్చి 'అమ్మయ్య!' అని నడుం చేరేస్తూనే భార్యకు పని కల్పిస్తాడు. ఇది మగజాతికున్న వీక్ సెన్స్. తమ ప్రాధాన్యతను యెక్కువ మక్కువతో ప్రదర్శిస్తారు. రామం నిజానికి యిలా చెయ్యాలని యెన్నడూ అనుకోలేదు. పైగా తన కసహ్యం కూడాను యీ పద్ధతి. అయితే యేం లాభం? తానా గిరి దాటలేకపోతున్నాడు. తన భార్య అనేదే అది. యేమైనా భార్యలోమాత్రం లోపం లేదా? తిరా యింటికొచ్చేసరికి మొహం ముడుచుక్కూచుంటే తన గతి యేం కావాలి? రుసరుసలు బుసబుసలు లేకపోవచ్చు అయితేనేం? అంత పనీ అవుతోంది. తన నొక కిరాతకుడుగా చూస్తోందో యేమిటో! పంజరంలోని పిట్ట మీద బాణం యెక్కుపెడుతున్నాడనుకుంటుందో యేమిటో? ఇంత అపార్థం ఉంటే, తనెలా వాటిని త్రోసిపుచ్చటం? అవే నిజమని వాటిని ధృవపరుచుకోవాలా? అతనికి కష్టం అనిపిస్తుంది. గుండె బేజారవుతుంది. సంఘం వెక్కిరిస్తున్నట్టనిపిస్తుంది. ప్రపంచం తనమీద పగతీర్చుకుంటోందనుకుంటాడు.

తన భార్యమీద రామానికి జాలియేంతుందో నెగటూ అంతుంది. ఆ జాలైనా పైవాళ్ళమీద చూపించే జాలిగానే ఉంది. ఇలా చూస్తూన్నాడంటే తనది మాత్రం తప్పుకాదు. తప్పంతా తన భార్యదే. ఆమే తనను వేరుచేసింది. తనకున్న భావమల్లా వేరు. 'నేను' 'నా భార్యాబిడ్డలు' అని ఆలోచించకుండా ఉండటం అవసరం అనిపించింది. అది నిస్వార్థం అనుకున్నాడు. ఇందులోనే మంచి ఉందనుకున్నాడు. పాపం! రామానిది వింత ప్రకృతి. పైవాళ్లు అవునన్నదల్లా మంచి దనుకుంటాడు. పోనీ మంచిఊసు మనకెందుకని ఊరుకుంటాడా అంటే, ప్రపంచంలో మంచిని సంరక్షించే బాధ్యత తన భుజస్కంధాలమీద ఉందనుకుంటాడు. ఈ వింత నైఖరివల్ల చింతాక్రాంతుడైన రామం యిల్లు చేరుకొనేసరికి, తనకన్నా తన భావాలే హెచ్చుదూరం పయనించేయి.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

40 తు॥ డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 15 అ.
పి. సి. ఏ. & కంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం"
పిరిడేపి- నెల్లూరు జిల్లా.

— అమృతమువంటి —

అనంగప్రభాయాకుతి

సుందరమైన యౌవ్వనానికి ప్రకాశవంతమైన తేజస్సుకు ఉత్తమమైనది, ధాతువును గట్టిపరచి వృద్ధిచేయును బలహీనత చెందిన నరములకు శక్తిని, పటుత్వమును చేకూర్చును సుఖమైన దాంపత్యజీవితమునకు ఉత్తరవాదముగలసంజీవి

30 మాత్రలు రు 10. 15 మాత్రలు రు. 5

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, వైనాబజారు రోడ్డు మద్రాసు-1.
బెజవాడ-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్సు-పార్కురోడ్డు
రాజమండ్రి ఈశ్వరదాస్ & కో మెయిన్ రోడ్డు
నెల్లూరు: ఆర్యన్ ఫార్మసీ ట్రంకురోడ్డు
ఇతర కేంద్రాలలో ఏజెంట్లు కావాలి.

*　　*　　*

పిల్ల అప్వేళ యెల్లాగో ఆడుకుంటోంది. అచ్చే లేదు. నిద్రలోనే కాస్త కళ్లువిప్పి తియ్యగా నవ్వింది. ఆ మొహం తన మమకారాల మూసలా వుంది. ఆ కంటిలో ఓ కొంటెతనం తనని పలకరించింది. ఆ పసిపాప పడుక్కుంటే పండువెన్నెల పళ్లెంలా వుంది. తన కెంతో హాయి అనిపించింది. తన ప్రేమఫలాన్ని పూలపాన్పుమీద అమర్చి, మందారమకరందం అమందానందంతో సమర్పించాలనుకున్నాడు. నిత్య నూతన కళావిలాసాలతో రచించిన ఆపరిచిత ఆనందమయ సౌధంలో సకల సుకుమారంగా పెంచి పెద్దచేయాలనుకున్నాడు. తన బిడ్డలోనే తన భావి నూహించేడు. పాపాయిపై చల్లగా చెయ్యి నిమురుతూ తియ్యని నెయ్యంతో సతీమణి నుద్బోధించేడు... జవాబు లేదు... మొదటి మారుగా సమాధిలోంచి అగాధంలోకి దిగేడు. భార్య...అల్లాగే ఊరుకున్నాదు, చింతగానో, నిశ్చింతగానో. నెమ్మదిగా ఆమె వచ్చి నించుంది తన ముందు. వెంటనే పలుకనందుకు యెంతో నొచ్చుకుంది. కాని తన భర్తలో మాత్రం పునర్విచారణ ఉన్నట్టు కనిపించక లేదని ఖిన్నవదన అయింది.

రామానికి యేంచేయాలో తెలీక పిల్ల వైపు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఇంత ఆదరం యెక్కడనుంచి వచ్చిందా అనుకుందామె. ఇవేళ పనిపిల్లగురించి మాట్లాడేనన్నాడు. తనని మంచిచేసుకోడానికి ప్రయత్నించడంకన్నా; ఆయనే మంచిగా సంచరించడం సబబు అనుకుందామె. ఏమీ మారు పలకలేదు. "పనిపిల్ల లేకపోతే నువ్వు పనిచేసుకోడం చాల కష్టం సుమా" అన్నాడు రామం. ఏ పిల్ల ఉంటే మాత్రం ఆమె అర్థరాత్రి లేవక తప్పుతుందా? సంసారాన్ని బరువుచేసేది పనికాదు; పనిమనిషి వచ్చి తేలిక చేయడానికి.

"ఇప్పుడెందుకు లెండం"ది ఆమె ప్రయత్నపూర్వకంగా మాట్లాడుతూ. భార్యకు ఎలా ఉపకరించగలుగుతాడో తెలీలేదు రామానికి.

"ఇప్పటికైనా లేచి భోంచేస్తారా?"

ఆ మాట చాల కటువుగా ఉంది. కష్టాలకామె బందీఅయినట్టు కనపడింది. హాయిగా తింటూ కూచోడం పశుత్వం అనుకున్నాడు రామం.

"అక్కే ఆకలి లే"దన్నాడు.

ఇంకెంత దుఃఖ పెడతారో పెట్టండనుకుంది ఆమె.

"లేచి నాలుగు మెతుకులు తిందురుగాని రండి" అంది.

"తింటే నాలుగు మెతుకులే" అన్నాడు రామం.

అంతకు హెచ్చు తినకూడదని నిర్ణయం చేసుకున్నారనుకుంది ఆమె.

అతను భోజనం చేసి చెయ్యి కడుక్కున్నాడు. ఆమె చెయ్యి కడుక్కోకుండానే కళ్లు తుడుచుకుంది.

ఆరాత్రి యిద్దరూ ఒక్కచోటే పడుకున్నారు. కాని యెంతో దూరంలో ఉన్నారు. ఇద్దరూ ఒకే విషయం ఆలోచిస్తున్నారు. కాని యెంతో తేడా ఉంది. కోల్పోయిన ప్రేమధనాన్ని పునరార్జన చెయ్యడం యెలా అని యిద్దరూ ఆలోచిస్తున్నారు. ఇద్దరూ తమ పిల్లగురించే ఆలోచించేరు. పిల్లమాత్రం తల్లికి సన్నిహితంగా జరిగింది. తాను నిజానికి ప్రపంచానికే దూరమవుతున్నాననుకున్నాడు రామం.

రామం భార్యమొహంలోకి తొంగి చూసేడు. కళ్లు కొలకులలో కుసుకుతున్నట్టున్నాయి. మొహం పీకపడి ఉంది. ఏదో వ్యాధిపీడితలా ఉంది భార్య. గుండె వేగంగా కొట్టుకుంది. భార్య నుదురుమీద

(54-వ పేజీ చూడండి)

★ ఘంటారావం ★

చాలు" అంటూ గదినుంచి వెలువడ్డాడు. ఒకసారి ద్వారంవంక చూసి తలుపులు వెయ్యకుండా అలాగే ఉంచి "అంతే కావాలి, శాస్త్రి" అనుకున్నాడు. ఈలపాట పాడుకుంటూ వీధిలోకి వచ్చాడు. చర్చిముందు ద్వారంవద్ద క్లాడ్ తన మిత్రునితో కలిసి ఒక శిల్పం పరిశీలిస్తున్నాడు. జెహాన ఒకసారి వారివంక నిర్లక్ష్యంగా చూసి రెండడుగులు వేశాడు. వెనుకనుంచి పిలుపు వినవచ్చింది; చూశాడు. "అరె! ఫీబస్" అన్నాడు.

"జెహాన్! ఉండు" అన్నాడు ఫీబస్.

ఫీబస్ పేరు వినేసరికి క్లాడ్ తలతిప్పి చూశాడు. ఫీబస్ వంక తదేకదృష్టితో కొంతసేపు చూశాడు.

"జెహాన! ఎక్కడికి?"

జెహాన్ ఈలవేశాడు. దాని అర్థం ఫీబస్‌కి తెలుసు.

"నా జేబు ఖాళీ" అన్నాడు ఫీబస్.

"నాదగ్గిరుందిలే" అన్నాడు జెహాన్.

క్లాడ్ కొంచెం ముందుకువచ్చి ఫీబస్‌ని పరికించి చూశాడు.

"నమ్మకంలేదు" అన్నాడు ఫీబస్. "నీ జేబులో డబ్బుంటే, నీటితొట్టిలో చంద్రుడున్నమాట. నీ జేబులో డబ్బుండదు; గులకరాళ్ళుంటాయి. పందెం వేస్తాను."

జెహాన్ జేబులోనుంచి కాసుతీసి చూపించాడు.

"అరె! కాసు! కళ్ళు చెదిరిపోతున్నాయి" అన్నాడు ఫీబస్. "ఎవరిజేబు కత్తిరించావు రాత్రి?"

జెహాన తలెగరవేశాడు. "అన్న మూర్ఖుడు కావడం అదృష్టం లే" అన్నాడు.

"పదు. పొట్టపట్టినంత తాగాలివాళ" అని దారితీశాడు ఫీబస్.

క్లాడ్‌కి ఈమాటలు వినపడుతూనే ఉన్నాయి. అతన్ని యువకు లిద్దరూ గమనించలేదు. క్లాడ్ కొద్దిదూరంలో ఆ యిద్దరినీ అనుసరించాడు.

వీధిమలుపు తిరిగేచోట తంబుర వినపడింది.

"పదు! గబగబా పదు!" అని ఫీబస్ తొందరపెట్టాడు.

"ఎందుకు?" అన్నాడు జెహాన్.

"ఆమె చూడకుండా తప్పించుకోవాలి!"

"ఎవరు?"

"జిప్సీ. మేకని వెంటబెట్టుకు తిరుగుతుంది, ఆమె."

"ఎస్మెరాల్డాయేనా?"

"అవునవును, ఎప్పుడూ ఆమె పేరు మర్చిపోతూనే ఉంటాను. వీధిలో ఆమెతో మాట్లాడ్డం మంచిదికాదు."

"ఆమె నీకు బాగా తెలుసా?"

క్లాడ్ అతని ముఖవైఖరి గమనించాడు. ఫీబస్ చిరునవ్వు నవ్వుతూ జెహాన్ చెవిలో ఏదో ఊదాడు. ఊది పకపక నవ్వడం మొదలుపెట్టాడు.

"నిజం?" అన్నాడు జెహాన్.

"నిజం!"

"ఈరాత్రే?"

"ఈ రాత్రే."

"ఆమె వస్తుందని నీకు నమ్మకమే?"

"తప్పకుండా వస్తుంది."

"కెప్టెన్ ఫీబస్! నీ అంతటి అదృష్టవంతుడు పారిస్‌లో లేడోయ్."

క్లాడ్ ప్రశాంతంగా ఈ సంభాషణలో ప్రతిఒక్క మాటా శ్రద్ధగా విన్నాడు. పళ్ళు పటపట కొరికాడు. అతని శరీరమంతా కంపించిపోయింది. ఒళ్ళు తిరిగినట్లయింది. ఒకచోట ఒక స్తంభానికి చేరబడి నిలబడ్డాడు. కొంతసేపటిలో తేరుకుని మళ్ళీ యువకు లిద్దరినీ అనుసరించాడు.

(ఇంకావుంది)

★ అంతరంగంలో తరంగాలు ★

(16-వ పేజీ తరువాయి)

చెయ్యి నిమురుతూ అన్నాడు. "నీ ఒంట్లో బాగులేదా?"

ఇప్పటికొక్క మోసు తెలిసింది దనుకుంది ఆమె. నిట్టూర్పు విడుస్తూ "బాగులేకేం?" ప్రశ్నలాటి జవాబు.

నిజంగా తన గుండె బండబారిందంటే, ఆమే కారణం అనుకున్నాడు రామం.

"సరేలే. రేపు డాక్టర్ని తీసుకొస్తాను."

"డాక్టరు కుదిర్చే జబ్బులాంటిదికాదిది" అంటూ ఒక్కమాట భళ్లున యేడిచింది. రామం ఒళ్లు ఝల్లుమంది. ఎందుకో అనుకోకుండా తనకీ కళ్లల్లో నీళ్ళు తిరిగేయి. మాట్లాడలేకపోయేడు రామం. భర్త వైఖరి స్పష్టమయిందనుకుంది.

"కపటమా కేవిటి?" యిదే ప్రశ్న ఆమె కన్నీటి కాలవల్లో కెరటాలుగా ప్రవహించింది. అతనుమాత్రం అలాగే ఊరుకున్నాడు. తన గతి అర్థాన్నమయిందనుకుంది. భర్తచేసిన మోసానికి యెంత పాతకమైనా చుట్టుకుంటుంది.

ఆమె కంటిలో తడి యింకుతోంది. తలపోటు అధికంగా ఉంది. శిరస్సు తాపానికి పగిలిపోతోంది. తానిలా యెంతకాలం బ్రతకటం?

ఇంతలో పిల్ల కెవ్వుమంది. నిద్రలో భయం వేసిందికామోలు. మొదట్లో అలాగే ఊరుకుంది తల్లి. పిల్ల గుక్కపెట్టింది. ప్రక్కకు ఒత్తిగిలి పిల్లను తీసుకుంది. భర్త తల వాలిపడి ఉన్నట్టయింది. పోనీ తనకావ్రాసిందు కనిపించింది. గుండె బరువెక్కుతోంది. దుఃఖంతో నిండిన మనసు భయంతో తూగలేకపోయింది. బాధతో భర్త తల యెత్తి చూసింది. అతనికి స్పృహ లేదు. ఆమెకు కరచరణాలు స్తంభించిపోయేయ్. పిల్ల కెవ్వుమంది. పాడుపిల్ల అనుకుంది. భర్త మొహంమీద నీళ్ళు జల్లింది. మొహం మరుగుతోంది కళ్లు బలవంతంగా విప్పింది, కాని మూతలు పడ్డాయి.

నీళ్ళు గట్టిగా జలింది. పిల్లమీదకు తుళ్లేయ్. పిల్ల మరింత గుక్కపెట్టింది. కాని తల్లి వినిపించుకోలేదు.

నోరు విప్పి నీరు పోసింది. రామం నోరు విడలేదు.

తిరిగి నీరు పోసింది. రామం గుక్క వేసేడు. కొంచెం నీరు దిగింది. ఆత్రుతగా నుదుటిమీద చెయ్యి నిమురుతూ విడుతున్న కళ్లల్లోకి చూసింది. భూతకాలపు లోతుల్లో తమ ప్రేమగాథలు గోచరించేయి.

రామం కళ్ళు విప్పేడు. భార్య మొహంలో భావిసౌఖ్యానికి హామీ కనపడింది.

నుదిటిమీద చెయ్యి తీసి గుండెమీద అన్చుకుంటూ 'నన్నెప్పుడూ అపార్థం చేసుకోకన్నాడు.

తన నేరం గ్రహించి తన చూపులన్నీ నేలకు నాటింది ఆమె.

రామం లేవబోయేడు. చిటిపాప యేడుపు మాని కేరింతలు పెట్టింది. ★